Turkish Studies
International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/3 Winter 2015, p. 51-78
DOI Number: http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.7828
ISSN: 1308-2140, ANKARA-TURKEY

EĞİTİM BİLİMLERİ VE ÖĞRETMEN YETİŞTİRME ALANLARINDA YÜKSEK LİSANS PROGRAMLARININ İNCELENMESİ

(MUĞLA SITKI KOÇMAN ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ) *

*Sedat ALTINTAŞ***
*İzzet GÖRGEN****

ÖZET

Bu araştırmada, eğitim bilimleri ve öğretmen yetiştirme alanlarında yürütülen yüksek lisans eğitiminde yaşanan sorunları tespit edebilmek amacıyla bu alanlarda yüksek lisans eğitimi alan öğrenciler ile fakültelerde yüksek lisans eğitimi veren öğretim üyelerinin görüşlerine başvurulmuştur. İlişkisel tarama modeline göre tasarlanan araştırmanın örneklemini, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi'nin Eğitim Bilimleri Enstitüsü'nün Eğitim Programları ve Öğretim, Eğitim Yönetimi ve Teftiş Planlama Ekonomisi, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık, Türkçe Eğitimi, İngiliz Dili Eğitimi, Fen Bilgisi Eğitimi ve Sosyal Bilgiler Eğitimi bölümlerinin öğrencileri ve öğretim üyeleri oluşturmaktadır.

Araştırma verileri, araştırmacı tarafından uzman görüşü alınarak ve literatür taraması yapılarak geliştiren anket ile toplanmıştır. Veri toplama aracı 5 bölümden oluşmaktadır. Anketin ilk bölümünde katılımcıların kişisel bilgileri yer almaktadır. Diğer bölümler ise öğretim üyelerinin özellikleri, mevcut program, danışman seçimi ve tez-tez konusu durumlarını inceleyen maddelerden oluşmaktadır. Bu bölümlerin tamamı çalışmaya katılacak olan yüksek lisans öğrencilerine uygulanmıştır. Öğretim üyelerine ise mevcut program ile tez-tez konusu bölümleri uygulanmıştır. Anketten elde edilen veriler, yüksek lisans öğrencileri için, öğrenim gördüğü bilim dalı değişkeni dikkate alınarak karşılaştırılmıştır. Öğretim üyeleri için de, akademik unvan ve bilim dalı değişkenleri dikkate alınmıştır.

Araştırmadan elde edilen verilere göre öğrenciler yüksek lisans eğitimi veren öğretim elemanlarının bireysel özellikleri, alan bilgisi yeterlilikleri ve meslek bilgisi yeterliliklerini olumlu bulmuşlardır. Öğrenciler, yüksek lisans eğitimi sırasında danışman seçiminin kendileri tarafından yapılması gerektiğini, danışman olan öğretim

---

* **Bu makale Crosscheck sistemi tarafından taranmış ve bu sistem sonuçlarına göre orijinal bir makale olduğu tespit edilmiştir.**

** Arş. Gör. Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Eğitim Programları ve Öğretim, El-mek: sedataltintas@mu.edu.tr

*** Doç. Dr. Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Eğitim Programları ve Öğretim, El-mek: igorgen@mu.edu.tr

üyelerinin öğrencilere yeterince zaman ayırmadıklarını, tez konusu bulmakta ve tez yazım kurallarında zorlandıklarını belirtmişlerdir. Öğrenci görüşlerinden mevcut programın içerik boyutunun ve eğitim durumları boyutunun uygun olduğu fakat hedef boyutunun gözden geçirilmesi ve sınama durumlarının süreç temelli olması gerektiği sonucuna ulaşılmıştır. Öğretim üyeleri ise mevcut programın, içerik, eğitim durumları ve sınama durumları boyutlarında öğrencilerle aynı görüşte iken mevcut programın hedef boyutunun öğrencilerin aksine uygun olduğunu savunmuşlardır.

Anahtar Kelimeler: Lisansüstü eğitim, yüksek lisans, eğitim programları, eğitim bilimleri

EXAMINING MASTERS' PROGRAMS IN EDUCATIONAL SCIENCES AND TEACHER EDUCATION

(MUĞLA SITKI KOÇMAN UNIVERSITY SAMPLE)

STRUCTURED ABSTRACT

Examination of Master of Arts Programs In the Field of Educational Sciences and Teacher Training (Muğla Sıtkı Koçman University Sample)

This study focuses on putting forward the problems that educational sciences and teacher training MA programs encounters. The study is designed with the relational screening model. The results show us that even though the students find the content of the programs convenient, they stress the need of revisiting the objectives of programs. Adding to that, either scholars or students indicate the difficulty in finding and deciding a topic of MA thesis. The students state that scholars are insufficient in counselling, with the belief that this might be because of the number of the students each scholar is responsible to.

Introduction

Postgraduate education has been accepted as one of the most important elements in educating scientists and in conducting national science policy. The main aim is to raise manpower that produce knowledge, use knowledge, criticize and solve problems with a generating thought. Hence; organization of postgraduate education and conducting in an effective way are in a close relationship with the development level of that country (Alhas; 2003).

In the direction of Varış (1972) the purposes of the MA can be summarized as; the aim of MA in the scope of postgraduate studies, specialized individuals educating, building a basement for PhD programs and making students get the scientific process. On the other hand, the aim of the PhD education is to raise scholars and researchers to plan fundamental research required in economic and technological development, generate, finalize and publish.

In the study, with the aim of revealing the problems encountered in the field of educational sciences and teacher training and in generating those MA programs, we ask the opinion of the MA students at the mentioned programs and scholars lecturing. Current program, thesis decision, counsellor picking and features of scholars have been examined.

Within the aim, sub problems are examined;

1- To MA students, what are the relational views of MA students in terms of qualifications of scholars, counsellor picking, deciding on thesis and current programs?

2- To MA students' branches in the field, are the views of MA students changing in terms of qualifications of scholars, counsellor picking, deciding on thesis and current programs?

3- What are the views of scholars lecturing in MA programs in terms of thesis decision and current program?

4- Are the scholars', lecturing in an MA program, views in terms of thesis decision and current program changing according to the academic titles of those?

5- Are the scholars', lecturing in an MA program, views in terms of thesis decision and current program changing according to the branches in the field?

Method

Relational screening model is used as the design of the study. To Karasar (2006), screening model is defined as "an approach that aims to describe a situation either in the past or today as it is". Samples of the study are consisted of students and scholars of departments of Curriculum Programs and Instructions, Psychological Counselling and Guidance, Educational Administration Supervision, Planning and Economics Program, Turkish Language Education, English Language Education, Science Education and Social Sciences Education in Institute of Educational Sciences at Muğla Sıtkı Koçman University. Data is gathered from a questionnaire developed after getting a supervisor help and literature review. Data collection instrument consists of 5 parts. The first part contains the demographic information of the participants. And the rest of the instrument contains items that seek for qualifications of scholars, current program, counsellor picking, thesis and thesis topic manners. The questionnaire is ranked with 4 point Likert-scale "Have no Observations", "Do not agree", "Partly Agree", "Agree" and 0, 1, 2, 3 points. All of these parts are administered to the MA students in the study. On the other hand to the scholars, current program and thesis- thesis topic parts are administered. Data gathered from questionnaire, for MA students, are compared and contrasted with the consideration of branch of study those enrolled. For scholars, academic title and branch of study are taken into consideration. To analyze the data frequency, mean and percentage values are calculated in SPSS 16.0 program pack.

Results and Discussion

Findings show us that it can be concluded that scholars lecturing in an MA program presents strong individual features. Adding to that, scholars can be said to be tolerant, have passion of job and are socially in a good relationship with their surroundings. To Gömleksiz & Kan (2012) scholars' caring the affective characteristic features of students and putting up a good relationship mutually is beneficial in the success of the students. The students are on the idea of choosing their counsellors themselves. Half of the students indicate that their counsellors share enough time to them however, the rest of the students are in contrast with them. Beyond those, the students are on the opinion that scholars had better not be responsible with more than 3 MA students as counsellors.

It can be said that students have difficulty in deciding on a thesis topic and hence they generally consult with their counsellors. In terms of rules of thesis writing students can be accepted to be lack of knowledge. To students, scholars responsible for administrative works might not take responsibilities in thesis counselling.

Generally the content of the current program is accepted to be sufficient by students. However, when analyzed within branches, Curriculum Programs and Instructions department students think that content of the course do not serve for the field of specialization. Also from the views of those it can be understood that the content of the MA courses are somehow a repetition of Bachelor of Arts course contents. Even though, the most of the students agree that there are adequate numbers of courses in terms of raising qualified people in the program, they are on the idea that more courses, aimed at raising more qualified people, need to be included.

With the result of the views of the students on suitability of objectives with the need of the students, it can be put forward to revisiting the goals of the MA programs. To Educational Administration Supervision, Planning and Economics Program and Foreign Language Education Program students the goals of the courses are found to be matching with each other, on the contrary, Curriculum Programs and Instructions, Turkish Language Education, Science Education students underlines the need of revisiting the objectives of the courses in the program. In the direction with views of the students, there are more positive views in terms of their educational backgrounds. Students are on the idea that traditional assessment and evaluation methods being used in the MA programs are unnecessary and old-fashioned techniques.

On the side of scholars it can also be concluded that both scholars and students think the same when considered thesis topic decision. They both believe that students have difficulties in deciding on a thesis topic. Scholars do believe that the course content match the need of field of specialization and they also claim that there are enough number of courses to raise educated manpower to the academia. Adding to that, to the scholar it can be observed that the objectives are appropriate to the needs of students and the required guidance is properly being managed. Scholars also claim that they apply various teaching methods that meet the objectives of the courses. It can also be

induced that all ideas are welcomed in the session about the course. In terms of assessment and evaluation scholars support the method of process based assessment and evaluation.

Suggestions

1- When considered the results and findings in this study it can be said that MA programs need to be revisited.

2- It is also believed that objectives, content, educational backgrounds and assessment and evaluation dimensions of the MA programs need to be revisited with the principles of curriculum development by Curriculum Programs and Instructions department.

3- Scholars with duty of counselling had better get fewer students as counselee so as to share more time to their counselees and also their course hours in degree programs need to be lessened.

Key Words: Graduate education, master program, curriculum, educational sciences

1. Giriş

Yükseköğretim kurumları bilim ve tekniğin ilerlemesini sağlamak, araştırma ve öğretim yapmak, ülke sorunlarına çözüm yolları önermek, toplumun gereksinim duyduğu yüksek nitelikli insan gücünü yetiştirmek, yayın yapmak gibi işlevlere sahiptir. Güven ve Tunç'a (2007:158) göre üniversite tarihi boyunca, toplumda, üniversiteye farklı işlevler yüklenmiş, tüm dönemlerde üniversitenin işlevleri genel olarak "öğretim yapmak, araştırma yapmak ve yüksek nitelikli insan gücünü yetiştirmek" şeklinde sınıflandırılmıştır. Özellikle üniversitelerin ülke sorunlarının çözümlenmesine yönelik araştırma yapmada ve ülke kalkınmasında gerekli olan yüksek nitelikli insan gücünü yetiştirmede, lisansüstü öğretimin önemli bir rolü bulunmaktadır. Lisansüstü öğretim, lisans derecesi ya da diploma almış olanlara ilgi duydukları bir bilim dalında yüksek lisans (bilim uzmanlığı) ya da doktora öğrenimi yaparak uzmanlaşma olanağı sağlamak üzere düzenlenen öğretim olanağı olarak tanımlanabilir (Karakütük, 2009). Yüksek lisans (master), "bir lisans öğretimine dayalı eğitim-öğretim ve araştırmanın sonuçlarını ortaya koymayı amaçlayan bir yükseköğretimdir" olarak tanımlanmıştır (Yükseköğretim Kanunu, Madde 3).Varış'a (1972) göre, lisansüstü eğitim; üniversitede lisansüstü derecelere götüren, araştırma yoluyla bilgiye katkıda bulunacak ve gelişen toplumun ihtiyaçlarını karşılayacak bilim insanı ve öğretim elemanı yetiştirmeyi amaç edinen bir faaliyet olarak tanımlanmaktadır. Çakar (1997), lisansüstü eğitimi, bir alanda derinlemesine çalışarak lisans eğitiminde daha üst seviyede bilgi ve etkinliğe sahip olan yüksek ihtisas gücünü yetiştiren eğitim programı olarak tanımlamıştır.

Lisansüstü eğitim bilim insanı yetiştirme ve ulusal bilim politikasının yürütülmesindeki en önemli etmenlerden biri olarak kabul edilmektedir. Temel amacı; bilgiyi üreten, kullanan, eleştiren ve üreten bir düşünce tarzıyla problem çözebilecek nitelikte insan gücünü yetiştirmektir. Bu nedenle lisansüstü eğitimin planlaması ve etkin şekilde yürütülmesi, o ülkenin gelişmişlik düzeyi ile yakından ilgilidir (Alhas; 2003).

Varış'ın (1972) yapmış olduğu bir araştırma doğrultusunda yüksek lisansın amaçları şu şekilde özetlenebilir: lisansüstü eğitimin içinde yer alan yüksek lisansın amacı, alanında uzmanlaşmış bireyler yetiştirmek, doktora eğitimine temel oluşturmak ve bireylere bilimsel süreci kavratmaktır. Doktora eğitiminin amacı ise, ekonomik ve teknolojik kalkınma için gerekli temel araştırmaları planlayıp, yürütecek, sonuçlandıracak ve yayımlayacak bilim adamı, öğretim üyesi ve araştırmacı yetiştirmektir.

Lisans eğitimini tamamladıktan sonra öğretmen adayları ve öğretmenler kendilerini geliştirmek adına lisansüstü eğitime gereksinim duymaktadırlar. Ayrıca akademisyen olarak üniversitelerde görev yapan araştırma görevlileri lisansüstü eğitimlerini tamamlamak durumundadırlar. Dolayısıyla ülkemizde lisansüstü eğitime yoğun başvuru bulunmaktadır. Bununla birlikte lisansüstü eğitime başlayan öğrenciler bazı sorunlar yaşamaktadırlar. Bu sorunlar uygulanan programlardan, danışmanlık yapan öğretim üyelerinden, tez konusu seçiminden ve tez yazımından kaynaklanabilmektedir.

2. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmada, eğitim bilimleri ve öğretmen yetiştirme alanlarında yürütülen yüksek lisans eğitiminde yaşanan sorunları tespit edebilmek amacıyla bu alanlarda yüksek lisans eğitimi alan öğrenciler ile fakültelerde yüksek lisans eğitimi veren öğretim üyelerinin görüşlerine başvurulmuştur. Araştırmanın örneklemini, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü'nün Eğitim Programları ve Öğretim, Eğitim Yönetimi ve Teftiş Planlama Ekonomisi, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık, Türkçe Eğitimi, İngiliz Dili Eğitimi, Fen Bilgisi Eğitimi ve Sosyal Bilgiler Eğitimi bölümlerinin öğrencileri ve öğretim üyeleri oluşturmaktadır. Araştırmada mevcut program, danışman seçimi, tez seçimi ve öğretim üyelerinin özellikleri incelenmiştir.

Bu amaçla şu alt problemler araştırılmıştır;

1- Yüksek lisans yapan öğrencilere göre öğretim üyelerinin özellikleri, danışman seçimi, tez seçimi ve mevcut program ile ilgili görüşleri nelerdir?

2- Yüksek lisans yapan öğrencilerin bilim dallarına göre öğretim üyelerinin özellikleri, danışman seçimi, tez seçimi ve mevcut program ile ilgili görüşleri değişmekte midir?

3- Yüksek lisans eğitimi veren öğretim üyelerinin tez seçimi ve mevcut program ile ilgili görüşleri nelerdir?

4- Yüksek lisans eğitimi veren öğretim üyelerinin akademik unvanlarına göre tez seçimi ve mevcut program ile ilgili görüşleri değişmekte midir?

5- Yüksek lisans eğitimi veren öğretim üyelerinin bilim dallarına göre tez seçimi ve mevcut program ile ilgili görüşleri değişmekte midir?

3. Araştırmanın Yöntemi

Bu araştırmada, ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Tarama modeli, Karasar (2006) tarafından "geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımı" olarak tanımlanmaktadır.

3.1 Araştırma Evreni ve Örneklemi

Araştırmanın evrenini Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi'nde yüksek lisans yapan öğrenciler ve yüksek lisans eğitim veren öğretim elemanları oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi'nin Eğitim Bilimleri Enstitüsü'nün Eğitim Programları ve Öğretim, Eğitim Yönetimi ve Teftiş Planlama Ekonomisi, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık, Türkçe Eğitimi, İngiliz Dili Eğitimi, Fen Bilgisi Eğitimi ve Sosyal Bilgiler Eğitimi bölümlerinin öğrencileri ve bu bölümlerde eğitim veren öğretim üyeleri oluşturmaktadır.

3.2 Veri Toplama Aracı

Araştırma verileri, araştırmacı tarafından uzman görüşü alınarak ve literatür taraması yapılarak geliştiren anket ile toplanmıştır. Veri toplama aracı 5 bölümden oluşmaktadır. Anketin ilk bölümünde katılımcıların kişisel bilgileri yer almaktadır. Diğer bölümler ise öğretim üyelerinin özellikleri, mevcut program, danışman seçimi ve tez-tez konusu durumlarını inceleyen

maddelerden oluşmaktadır. Anket 4'lü likert tipinde "gözlemim yok", "katılmıyorum", "kısmen katılıyorum" ve "katılıyorum" şeklinde 0,1,2,3 puanlarla derecelendirilmiştir. Bu bölümlerin tamamı çalışmaya katılacak olan yüksek lisans öğrencilerine uygulanmıştır. Öğretim üyelerine ise mevcut program ile tez-tez konusu bölümleri uygulanmıştır.

3.3 Verilerin Analizi

Anketten elde edilen veriler, yüksek lisans öğrencileri için, öğrenim gördüğü bilim dalı değişkeni dikkate alınarak karşılaştırılmıştır. Öğretim üyeleri için de, akademik unvan ve bilim dalı değişkenleri dikkate alınmıştır. Verilerin analizi için SPSS 16.0 paket programında frekans, ortalama ve yüzde değerleri kullanılmıştır.

4. Bulgular

4.1- Birinci alt probleme ilişkin bulgular

4.1.1- Öğrencilerin öğretim üyelerinin bireysel özellikleri, alan bilgisi ve meslek bilgisi yeterliliklerine ilişkin görüşleri

Tablo 1. Öğrencilerin öğretim üyelerinin bireysel özelliklerine ilişkin görüşleri

		Maddeler	Gözlemim yok		Katılmıyorum		Kısmen Katılıyorum		Katılıyorum	
			F	%	F	%	F	%	F	%
BİREYSEL ÖZELLİKLERİ	1.	Eleştiriye açıktır.	6	9,5	**3**	**4,8**	**35**	**55,6**	19	30,2
	2.	Hoşgörülüdür.	-	-	2	3,2	23	36,5	**38**	**60,3**
	3.	Mesleğini severek yapar.	1	1,6	1	1,6	20	31,7	**41**	**65,1**
	4.	Tutarlı davranışlar sergiler.	2	3,2	7	11,1	23	36,5	**31**	**49,2**
	5.	Çevresiyle sosyal ilişkiler içinde olmanın önemine inanır.	4	6,3	3	4,8	14	22,2	**42**	**66,7**
	6.	Güçlü bir empati becerisine sahiptir.	3	4,8	**10**	**15,9**	**28**	**44,4**	22	34,9

Tablo 1'e göre öğretim üyelerinin, öğrencilere karşı hoşgörülü davrandıkları, mesleklerini severek yaptıkları ve sosyal ilişkilerinin iyi olduğu görülmektedir. Fakat öğrenciler, öğretim üyelerinin eleştiriye açık olmaları ve güçlü bir empati becerisine sahip olmaları konusunda net bir görüş oluşturamamışlardır.

Tablo 2. Öğrencilerin öğretim üyelerinin alan bilgisi yeterliliklerine ilişkin görüşleri

		Maddeler	Gözlemim yok		Katılmıyorum		Kısmen Katılıyorum		Katılıyorum	
			F	%	F	%	F	%	F	%
ALAN BİLGİSİ YETERLİLİKLERİ	7.	Aldığım dersleri dikkate aldığımda yeterli bilgiye sahiptir.	1	1,6	2	3,2	**14**	**22,2**	**46**	**73,0**
	8.	Alanında ki yenilikleri sürekli izler.	1	1,6	1	1,6	18	28,6	**43**	**68,3**
	9.	Yanlışlarını kabul edip düzeltmeye çalışır.	3	4,8	**2**	**3,2**	**27**	**42,9**	31	49,2
	10.	Dersinde güncel kaynaklar (kitap, makale vs.) kullanır.	-	-	4	6,3	14	22,2	**45**	**71,4**
	11.	Alanı ile diğer alanlar arasında bağlantıyı kolayca kurar.	3	4,8	4	6,3	19	30,2	**37**	**58,7**

Tablo 2'ye göre öğretim üyelerinin alan bilgileri açısından gerekli yeterliliğe sahip oldukları anlaşılmaktadır. Öğretim üyelerinin yanlışlarını kabul edip düzeltmeye çalıştıklarına ilişkin maddeye öğrencilerin %3,2 "Katılmıyorum" ve %%42,9'u "Kısmen katılıyorum" görüşlerini belirtmişlerdir.

Tablo 3. Öğrencilerin öğretim üyelerinin meslek bilgisi yeterliliklerine ilişkin görüşleri

		Maddeler	Gözlemim yok		Katılmıyorum		Kısmen Katılıyorum		Katılıyorum	
			F	%	F	%	F	%	F	%
MESLEK BİLGİSİ YETERLİLİKLERİ	12.	Yetişkinin öğrenme ihtiyacına göre dersi yönlendirir.	-	-	5	7,9	22	34,9	**36**	**57,1**
	13.	Öğrencinin derse katılımını sağlar.	-	-	-	-	23	36,5	**40**	**63,5**
	14.	Öğrenciye dersi sevdirir.	2	3,2	**4**	**6,3**	**31**	**49,2**	26	41,3
	15.	Öğrenciler arasında ayrım yapmaz.	2	3,2	**8**	**12,7**	**24**	**38,1**	29	46,0
	16.	Öğrencinin yeteneklerini göstermesine fırsat tanır.	-	-	4	6,3	23	36,5	**36**	**57,1**
	17.	Öğrencisiyle iletişimde açık ve anlaşılır bir dil kullanır.	-	-	2	3,2	20	31,7	**41**	**65,1**
	18.	Bilgi teknolojilerini sınıfta yeterince kullanır.	-	-	**4**	**6,3**	**28**	**44,4**	31	49,2

Tablo 3'e göre Öğrenciler öğretim elemanlarını mesleki bilgileri açısından yeterli bulmuşlardır. Fakat öğretim üyelerinin öğrencilere dersi sevdirmeleri ve bilgi teknolojilerini sınıfta kullanma konusunda öğrencilerin net bir görüş geliştiremedikleri görülmüştür. Öğrencilerin %12,7'si tamamen ve %38,1'i kısmen öğretim üyelerinin öğrenciler arasında ayrım yaptıklarını düşünmektedir.

4.1.2- Öğrencilerin danışman ve danışman seçimine ilişkin görüşleri

Tablo 4. Öğrencilerin danışman ve danışman seçimine ilişkin görüşleri

		Maddeler	Gözlemim yok		Katılmıyorum		Kısmen Katılıyorum		Katılıyorum	
			F	%	F	%	F	%	F	%
DANIŞMAN SEÇİMİ	1.	Danışman öğrenci tarafından belirlenmelidir.	3	4,8	3	4,8	**11**	**17,5**	**46**	**73,0**
	2.	Ders döneminde ayrı, tez döneminde ayrı danışmanlar atanmalıdır.	9	14,3	**29**	**46,0**	16	25,4	9	14,3
	3.	Ders döneminde danışman verilmemelidir.	3	4,8	**46**	**73,0**	8	12,7	6	9,5
	4.	Danışmanlar öğrenciye yeterince zaman ayırmaktadır.	-	-	**11**	**17,5**	**20**	**31,7**	32	50,8
	5.	Danışmanlar, danışmanlık işlemlerinde gerekli yeterliliğe sahiptirler.	1	1,6	5	7,9	14	22,2	**43**	**68,3**
	6.	Bir öğretim üyesi üçten fazla danışmanlık üstlenmemelidir.	12	19,0	4	6,3	**8**	**12,7**	**39**	**61,9**

Tablo 4'e göre danışmanların öğrenciler tarafından seçilmesi gerektiği görülmektedir. Danışmanların öğrencilere zaman ayırması konusunda öğrenciler ikiye ayrılmışlardır. Danışmanlar öğrenciye yeterince zaman ayırmaktadır maddesine, öğrencilerin %50,8'i "katılıyorum", %31,7'si "kısmen katılıyorum" ve %17,5'i "katılmıyorum" cevaplarını vermişlerdir. Öğrenciler, danışmanların danışmanlık işlemlerinde yeterli olduğu ve hem ders döneminde hem de tez döneminde aynı danışmanların olması gerektiği görüşündedirler. Öğrenciler, öğretim üyelerinin üç öğrenciden fazla danışmanlık üstlenmemeleri gerektiğini belirtmişlerdir.

4.1.3- Öğrencilerin tez ve tez konusuna ilişkin görüşleri

Tablo 5. Öğrencilerin tez ve tez konusuna ilişkin görüşleri

		Maddeler	Gözlemim yok		Katılmıyorum		Kısmen Katılıyorum		Katılıyorum	
			F	%	F	%	F	%	F	%
TEZ VE TEZ KONUSU	1.	Tez konuları yüksek lisans ders aşamasında belirlenmelidir.	3	4,8	6	9,5	12	19,0	**42**	**66,7**
	2.	Tez konusu danışman tarafından belirlenmelidir.	3	4,8	**32**	**50,8**	**26**	**41,3**	2	3,2
	3.	Öğrenciler tez konusu bulmakta zorlanmaktadır.	6	9,5	1	1,6	**25**	**39,7**	**31**	**49,2**
	4.	Tez için yeterli kaynak bulmak zor değildir.	3	4,8	**11**	**17,5**	**30**	**47,6**	19	30,2
	5.	Tez yazma kurallarında yeterliyim.	11	17,5	**13**	**20,6**	**27**	**42,9**	12	19,0
	6.	Tez konusu öğrenci tarafından belirlenmelidir.	1	1,6	4	6,3	**28**	**44,4**	**30**	**47,6**
	7.	Tez yazarken kendimi akademik olarak yalnız hissediyorum	17	27,0	16	25,4	**23**	**36,5**	**7**	**11,1**
	8.	İdari görevi olan öğretim üyeleri tez danışmanlığı üstlenmemelidir.	8	12,7	8	12,7	**17**	**27,0**	**30**	**47,6**

Tablo 5'e göre öğrenciler, tez konularının ders döneminde belirlenmesi ve ne öğrenci tarafından ne de danışman tarafından tek yanlı belirlenmemesi, ikisinin işbirliği ile belirlenmesinin uygun olduğunu düşünmektedirler. Öğrenciler tez yazma kurallarında yetersiz olduklarını ve sadece öğrencilerin %19,0'u tez yazma kurallarında yeterli olduklarını belirtmişlerdir. Öğrencilerin %47,6'sının kısmen ve %17,5'inin tamamen kaynak bulmakta zorlandıkları görülmektedir. Öğrencilerin tez yazarken akademik olarak kendilerini yalnız hissettikleri maddesine %36,5'i "kısmen katılıyorum ve %11,1'i "katılıyorum" cevabını vermiştir. Öğrencilerin, idari görevi olan öğretim üyelerinin de tez danışmanlığı üstlenmemeleri gerektiğini düşünmekte oldukları görülmektedir.

4.1.4- Öğrencilerin mevcut programa ilişkin görüşleri

Tablo 6. Öğrencilerin mevcut programın içeriğine ilişkin görüşleri

		Maddeler	Gözlemim yok		Katılmıyorum		Kısmen Katılıyorum		Katılıyorum	
			F	%	F	%	F	%	F	%
MEVCUT PROGRAMIN İÇERİĞİ	1.	Ders içerikleri uzmanlık alanına hizmet edici niteliktedir.	2	3,2	**5**	**7,9**	**26**	**41,3**	30	47,6
	2.	Alanda nitelikli insan yetiştirmeye yönelik yeterli sayıda ders programda bulunmaktadır.	1	1,6	**10**	**15,9**	**28**	**44,4**	24	38,1
	4.	Yüksek lisans derslerinin içerikleri lisans derslerinin tekrarı şeklindedir.	2	3,2	21	33,3	**33**	**52,4**	**7**	**11,1**
	5.	Bazı derslerin kapsamını tamamen makale çevirileri oluşturmaktadır.	-	-	**31**	**49,2**	**26**	**41,3**	6	9,5
	7.	Yüksek lisans dersleri araştırmaya yönelik yapılmaktadır.	-	-	2	3,2	**19**	**30,2**	**42**	**66,7**
	14.	Derslerde önerilen kaynaklar yeterlidir.	1	1,6	6	9,5	**21**	**33,3**	**35**	**55,6**
	17.	Yüksek lisans dersleri daha çok teorik olarak işlenmektedir.	1	1,6	10	15,9	**25**	**39,7**	**27**	**42,9**
	20.	Farklı lisans alanlarından gelen öğrenciler için bilimsel hazırlık olmalıdır.	6	9,5	4	6,3	**14**	**22,2**	**39**	**61,9**
	25.	Yüksek lisans programlarında bir günde en fazla 2 farklı ders koyulmalıdır.	1	1,6	14	22,2	**14**	**23,8**	**33**	**52,4**

Tablo 6'ya göre öğrencilerin %47,6'sı ders içeriklerinin uzmanlık alana hizmet edici nitelikte olduğunu belirtmişlerdir. Alanda nitelikli insan yetiştirmeye yönelik yeterli sayıda dersin programda bulunduğuna öğrencilerin %38'i katılmış, %44,4'ü kısmen katılmış ve %15,9'u katılmamıştır. Öğrencilere göre yüksek lisans derslerinin içerikleri lisans derslerinin tekrarı şeklindedir görüşüne öğrencilerin %33,3'ü katılmazken yaklaşık %67'si kısmen ya da tamamen katılmıştır. Öğrencilere göre dersler araştırmaya yöneliktir. Öğrenciler farklı lisans alanlardan gelen öğrenciler için bilimsel hazırlık olması gerektiğini düşünmektedirler. Ayrıca yüksek lisans programlarında bir günde en fazla iki farklı ders konulması gerektiğini düşünmektedirler.

Tablo 7. Öğrencilerin mevcut programın kazanımlarına ilişkin görüşleri

		Maddeler	Gözlemim yok		Katılmıyorum		Kısmen Katılıyorum		Katılıyorum	
			F	%	F	%	F	%	F	%
MEVCUT PROGRAMIN HEDEFLERİ	3.	Derslerin hedefleri(kazanımlar), öğrenci ihtiyaçlarına uygundur.	-	-	**6**	**9,5**	**33**	**52,4**	24	38,1
	6.	Yüksek lisans derslerinde alanla ilgili gerekli yönlendirme yapılmamaktadır.	-	-	**30**	**47,6**	**21**	**33,3**	12	19,1
	8.	Derslerde yapılan araştırmalar kişiye yeterlilik duygusu kazandırmaktadır.	-	-	6	9,5	**22**	**34,9**	**35**	**55,6**
	18.	Yüksek lisans dersleriyle duyuşsal özellikler yeterince geliştirilmektedir.	1	1,6	**11**	**17,5**	**30**	**47,6**	21	33,3

Tablo 7'ye göre kazanımların öğrenci ihtiyaçlarına uygun olduğuna öğrencilerin %38,1'i katılmış, %52,4'ü kısmen katılmıştır. Derslerde alanla ilgili gerekli yönlendirmenin yapıldığı ancak derslerde duyuşsal özelliklerin yeterince geliştirilemediği görülmektedir. Fakat derslerde yapılan araştırmaların öğrencilere yeterlilik duygusu kazandırdığı belirtilmiştir.

Tablo 8. Öğrencilerin mevcut programın eğitim durumlarına ilişkin görüşleri

		Maddeler	Gözlemim yok		Katılmıyorum		Kısmen Katılıyorum		Katılıyorum	
			F	%	F	%	F	%	F	%
MEVCUT PROGRAMIN EĞİTİM DURUMLARI	10.	Derslerde kullanılan öğretim yöntem ve teknikleri derslerin hedeflerine uygundur.	-	-	5	7,9	**29**	**46,0**	**29**	**46,0**
	11.	Derslerde yeni gelişmeler yeterince takip edilmektedir.	1	1,6	4	6,3	**24**	**38,1**	**34**	**54,0**
	12.	Derslerde kullanılan öğretim yöntemleri çeşitlilik göstermektedir.	-	-	11	17,5	**30**	**47,6**	**22**	**34,9**
	13.	Dersle ilgili her türlü görüş sınıf ortamına getirilebilmektedir.	2	3,2	6	9,5	**16**	**25,4**	**39**	**61,9**
	16.	Grup çalışmalarına daha çok yer verilmelidir.	-	-	10	15,9	**28**	**44,4**	**25**	**39,7**
	19.	Yüksek lisans dersleri için ayrılan ders saatleri yeterlidir.	-	-	8	12,7	**24**	**38,1**	**31**	**49,2**

Tablo 8'e göre derslerde kullanılan öğretim yöntem ve tekniklerinin derslerin hedeflerine uygun oldukları ve çeşitlilik gösterdikleri görülmektedir. Aynı zamanda öğrencilerin grup çalışmalarına daha çok yer verilmesini istedikleri belirtilmiştir. Derslerde yeni gelişmelerin yeterince takip edildiği ve dersle ilgili her türlü görüşün sınıf ortamına getirilebildiği görülmektedir. Ayrıca öğrenciler yüksek lisans derslerin için ayrılan ders saatlerinin yeterli olduğunu düşünmektedir.

Tablo 9. Öğrencilerin mevcut programın sınama durumlarına ilişkin görüşleri

		Maddeler	Gözlemim yok		Katılmıyorum		Kısmen Katılıyorum		Katılıyorum	
			F	%	F	%	F	%	F	%
MEVCUT PROGRAMIN SINAMA DURUMLARI	9.	Ders dönemi boyunca elde edilen bilgiler, kişinin tezini yazmasında yeterlidir.	3	4,8	15	23,8	**24**	**38,1**	**21**	**33,3**
	15.	Derslerde yapılan araştırmaların çoğu zaman	3	4,8	**45**	**71,2**	11	17,5	4	6,3
	21.	Yüksek lisans derslerinde geleneksel ölçme teknikleri (yazılı, seçmeli test vb.) uygulamak gereksizdir.	1	1,6	10	15,9	5	7,9	**47**	**74,6**
	22.	Yüksek lisans derslerinde objektif değerlendirmeler yapılmaktadır.	5	7,9	4	6,3	**22**	**34,9**	**32**	**50,8**
	23.	Derslerde ki başarı değerlendirmesinde gerekli özen gösterilmemektedir.	9	14,3	**25**	**39,7**	**19**	**30,2**	10	15,9
	24.	Derslerde verilen araştırma ödevlerinin incelenmesinde yeterince titiz davranılmamaktadır.	8	12,7	**28**	**44,4**	16	25,4	11	17,5
	26.	Yüksek lisans derslerinde verilen ödevler ve araştırmalar özgündür.	-	-	7	11,1	**29**	**46,0**	**27**	**42,9**

Tablo 9'a göre öğrenciler, %74,6 oranla yüksek lisans derslerinde geleneksel ölçme tekniklerinin uygulanmasının gereksiz olduğunu düşünmektedirler. Tablo 9'da görüldüğü gibi yüksek lisans derslerinde değerlendirmelerin objektif olduğu, değerlendirmelerde gerekli özenin gösterildiği ve verilen araştırmalarının incelenmesinde öğretim üyelerinin titiz davrandıkları belirtilmiştir. Öğrenciler, ders dönemi boyunca elde ettikleri bilgilerinin tezlerini yazmalarında kendilerinin yeterli olduğu görüşüne %23,8 "katılmıyorum", %38,1 "kısmen katılıyorum" ve %33,3 "katılıyorum" şeklinde görüş belirtmiştir. Öğrenciler derslerde yapılan araştırmaların çoğu zaman kaybıdır maddesine %71,2 oranında katılmıyorum cevabını vermiştir, aynı zamanda yüksek lisans derslerinde verilen ödevler ve araştırmalar özgündür görüşüne %46,0 kısmen katılıyorum ve %42,9 katılıyorum görüşlerini belirtmişlerdir.

4.2- İkinci alt probleme ilişkin bulgular

Yüksek lisans yapan öğrencilerin bilim dallarına göre öğretim üyelerinin özellikleri, mevcut program ile ilgili belirttikleri aşağıda ki görüşlerinde değişiklikler bulunmuştur. Fakat danışman seçimi ve tez-tez konusu görüşlerinde öğrencilerin bilim dallarına göre değişmemiştir.

Tablo 10. Bilim dallarına göre öğrencilerin öğretim üyelerinin bireysel özelliklerine ilişkin görüşleri

Maddeler	Görüşler		Bilim dalları					
			EPÖ	EYTP	Fen Eğitimi	Sosyal Bilgiler	Türkçe Eğitimi	Yabancı Diller
Eleştiriye açıktır.	Gözlemim yok	F	0	0	1	4	0	1
		%	0	0	7,1	26,7	0	12,5
	Katılmıyorum	F	1	0	1	0	0	0
		%	7,1	0	7,1	0	0	0
	Kısmen Katılıyorum	F	**11**	1	8	7	**5**	2
		%	**78,6**	25,0	57,1	46,7	**83,3**	25,0
	Katılıyorum	F	2	**3**	4	4	1	**5**
		%	14,3	**75,0**	28,6	26,7	16,7	**62,5**
Güçlü bir empati becerisine sahiptir.	Gözlemim yok	F	1	0	0	1	1	0
		%	7,1	0	0	6,7	16,7	0
	Katılmıyorum	F	**4**	0	2	**2**	0	1
		%	**28,6**	0	14,3	**13,3**	0	12,5
	Kısmen Katılıyorum	F	5	**2**	9	7	3	1
		%	35,7	**50,0**	64,3	46,7	50,0	12,5
	Katılıyorum	F	4	**2**	3	5	2	**6**
		%	28,6	**50,0**	21,4	33,3	33,3	**75,0**

Tablo 10'da öğrencilere göre EYTPE ve yabancı diller bilim dallarında ki öğrenciler öğretim üyelerinin eleştiriye daha açık ve daha güçlü bir empati becerisine sahip oldukları görüşündedirler.

Öğrencilerin bilim dallarına göre, öğretim üyelerinin alan bilgisi ve meslek bilgisi yeterlilikleri maddelerine ilişkin görüşleri değişmemiştir.

Tablo 11. Bilim dallarına göre öğrencilerin mevcut programın içeriğine ilişkin görüşleri

Maddeler	Görüşler		Bilim dalları					
			EPÖ	EYTP	Fen Eğitimi	Sosyal Bilgiler	Türkçe Eğitimi	Yabancı Diller
Ders içerikleri uzmanlık alanına hizmet edici niteliktedir.	Gözlemim yok	F	0	1	0	1	0	0
		%	0	25,0	0	6,7	0	0
	Katılmıyorum	F	**3**	0	0	1	1	0
		%	**21,4**	0	0	6,7	16,7	0
	Kısmen Katılıyorum	F	5	0	8	8	3	1
		%	35,7	0	57,1	53,3	50,0	12,5
	Katılıyorum	F	**6**	**3**	**6**	**5**	**2**	**8**
		%	**42,9**	**75,0**	**42,9**	**33,3**	**33,3**	**87,5**
Alanda nitelikli insan yetiştirmeye yönelik yeterli sayıda ders programda bulunmaktadır.	Gözlemim yok	F	0	0	0	1	0	0
		%	0	0	0	6,7	0	0
	Katılmıyorum	F	2	0	1	5	1	0
		%	14,3	0	7,1	33,3	16,7	0
	Kısmen Katılıyorum	F	6	1	8	4	5	4
		%	42,9	25,0	57,1	26,7	83,3	50,0
	Katılıyorum	F	**6**	**3**	**5**	**5**	**0**	**4**
		%	**42,9**	**75,0**	**35,7**	**33,3**	**0**	**50,0**

Tablo 11'de öğrencilere göre EYTP ve yabancı diller bilim dallarında ki öğrencilere göre ders içeriklerinin uzmanlık alana hizmet edici nitelikleri daha yüksektir ve bu bilim dallarının yüksek lisans programlarında alanda nitelikli insan yetiştirmeye yönelik yeterli sayıda ders yer almaktadır.

Tablo 12. Bilim dallarına göre öğrencilerin mevcut programın kazanımlarına ilişkin görüşleri

Maddeler	Görüşler		Bilim dalları					
			EPÖ	**EYTP**	**Fen Eğitimi**	**Sosyal Bilgiler**	**Türkçe Eğitimi**	**Yabancı Diller**
Derslerin hedefleri (kazanımları), öğrenci ihtiyaçlarına uygundur.	Gözlemim yok	F	0	0	0	0	0	0
		%	0	0	0	0	0	0
	Katılmıyorum	F	**2**	0	1	1	1	0
		%	**14,3**	0	7,1	6,7	16,7	0
	Kısmen Katılıyorum	F	9	1	9	8	4	2
		%	64,3	25,0	64,3	53,3	66,7	25,0
	Katılıyorum	F	**3**	**3**	**4**	**6**	**1**	**6**
		%	**21,4**	**75,0**	**28,6**	**40,0**	**16,7**	**75,0**
Yüksek lisans dersleriyle duyuşsal özellikler yeterince geliştirilmektedir.	Gözlemim yok	F	0	0	0	1	0	0
		%	0	0	0	6,7	0	0
	Katılmıyorum	F	**3**	0	**6**	2	0	0
		%	**21,4**	0	**42,9**	13,3	0	0
	Kısmen Katılıyorum	F	8	2	7	6	3	2
		%	57,1	50,0	50,0	40,0	50,0	25,0
	Katılıyorum	F	**3**	**2**	**1**	**6**	**3**	**6**
		%	**21,4**	**50,0**	**7,1**	**40,0**	**50,0**	**75,0**

Tablo 12'ye göre öğrenciler, EYTP ve yabancı diller anabilim dallarında uygulanan yüksek lisans derslerinin hedeflerinin öğrenci ihtiyaçlarına daha uygun olduğu görüşünü belirtmişlerdir. Özellikle EPÖ bölümünde öğrencilerin sadece %21,4'ü, Fen bilgisi bölümü öğrencilerin sadece %28,6'sı'si ve Türkçe eğitimi bölümünde öğrencilerin sadece %16,7'si hedeflerin öğrenci ihtiyaçlarına uygun olduğunu belirtmişlerdir. Yüksek lisans dersleri ile duyuşsal özelliklerin fen bilgisi bilim dalında geliştirilemediği görülmektedir.

Tablo 13. Bilim dallarına göre öğrencilerin öğretim üyeleri mevcut programın eğitim durumları ilişkin görüşleri

Maddeler	Görüşler		Bilim dalları					
			EPÖ	**EYTP**	**Fen Eğitimi**	**Sosyal Bilgiler**	**Türkçe Eğitimi**	**Yabancı Diller**
Derslerde kullanılan öğretim yöntemleri çeşitlilik göstermektedir.	Gözlemim yok	F	0	0	0	0	0	0
		%	0	0	0	0	0	0
	Katılmıyorum	F	3	0	**5**	1	1	0
		%	21,4	0	**35,7**	6,7	16,7	0
	Kısmen Katılıyorum	F	5	1	7	10	3	3
		%	35,7	25,0	50,0	66,7	50,0	37,5
	Katılıyorum	F	6	**3**	2	4	2	**5**
		%	42,9	**75,0**	14,3	26,7	33,3	**62,5**
Yüksek lisans dersleri için ayrılan ders saatleri yeterlidir.	Gözlemim yok	F	0	0	0	0	0	0
		%	0	0	0	0	0	0
	Katılmıyorum	F	**4**	0	1	2	1	0
		%	**28,6**	0	7,1	13,3	16,7	0
	Kısmen Katılıyorum	F	6	0	6	4	2	4
		%	42,9	0	42,9	26,7	33,3	50,0
	Katılıyorum	F	4	**4**	7	9	3	4
		%	28,6	**100,0**	50,0	60,0	50,0	50,0

Tablo 13'te öğrencilere göre EYTP ve yabancı diller bilim dallarında derslerde kullanılan öğretim yöntem ve teknikleri çeşitlilik göstermektedir. Fakat fen bilgisi eğitimi bilim dalında öğrencilerin %35,7'si bu görüşe katılmamaktadır. EYTP bilim dalında ki öğrenciler yüksek lisans dersleri için ayrılan ders saatlerinin %100 yeterli bulurken, EPÖ bilim dalında ki öğrencilerin %28,6 yetersiz, %42,9'u kısmen yeterli bulmaktadır.

Tablo 14. Bilim dallarına göre öğrencilerin mevcut programın sınama durumlarına ilişkin görüşleri

Maddeler	**Görüşler**		**Bilim dalları**					
			EPÖ	**EYTP**	**Fen Eğitimi**	**Sosyal Bilgiler**	**Türkçe Eğitimi**	**Yabancı Diller**
Derslerde verilen araştırma ödevlerinin incelenmesinde yeterince titiz davranıl-mamaktadır.	Gözlemim yok	F	3	0	0	3	0	2
		%	21,4	0	0	20,0	0	25,0
	Katılmıyorum	F	3	**4**	5	5	**6**	4
		%	21,4	**100,0**	35,7	33,3	**100,0**	50,0
	Kısmen Katılıyorum	F	4	0	7	3	0	1
		%	28,6	0	50,0	20,0	0	12,5
	Katılıyorum	F	**4**	0	2	**4**	0	1
		%	**28,6**	0	14,3	**26,7**	0	12,5

Tablo 14'te EPÖ bilim dalında ki öğrencilerin %28,6'sı ve sosyal bilgiler bilim dalında ki öğrencilerin %26,7'si derslerde verilen araştırma ödevlerinin incelenmesinde yeterince titiz davranılmadığını düşünmekte iken EYTP ve Türkçe eğitimi bilim dallarında ki öğrencilerin %100'ü araştırma ödevlerinin incelenmesinde yeterince titiz davranıldığını düşünmektedir.

4.3- Üçüncü alt probleme ilişkin bulgular

Yüksek lisans eğitimi veren öğretim üyelerinin tez seçimi ve mevcut program ile ilgili görüşleri nelerdir?

4.3.1- Öğretim üyelerinin tez ve tez konusuna ilişkin görüşleri

Tablo 15. Öğretim üyelerinin tez ve tez konusuna ilişkin görüşleri

		Maddeler	**Gözlemim yok**		**Katılmıyorum**		**Kısmen katılıyorum**		**Katılıyorum**	
			F	**%**	**F**	**%**	**F**	**%**	**F**	**%**
TEZ VE TEZ KONUSU	1.	Tez konuları yüksek lisans ders aşamasında belirlenmelidir.	-	-	2	6,3	14	43,8	16	50,0
	2.	Tez konusu danışman tarafından belirlenmelidir.	-	-	13	40,6	19	59,4	-	-
	3.	Öğrenciler tez konusu bulmakta zorlanmaktadır.	-	-	5	5,6	9	28,1	17	53,1
	4.	Tez için yeterli kaynak bulmak zor değildir.	-	-	-	-	9	28,1	23	71,9
	5.	Tez yazma kurallarında öğrenciler yeterlidir.	1	3,1	7	21,9	21	65,6	3	9,4
	6.	Tez konusu öğrenci tarafından belirlenmelidir.	-	-	2	6,3	18	56,3	12	37,5
	7.	Tez çalışması döneminde öğrenciye, danışman yeterince zaman ayırmaktadır.	1	3,1	2	6,3	15	46,9	14	43,8

	8.	İdari görevi olan öğretim üyeleri tez danışmanlığı üstlenmemelidir.	3	9,4	6	18,8	15	46,9	8	25,0
	9.	Tez jürilerinin tezle ilgili değerlendirmeleri yansızdır.	1	3,1	-	-	11	34,4	20	62,5

Tablo 15'e göre öğretim üyeleri, tez konularının ders döneminde belirlenmesi ve ne öğrenci tarafından ne de danışman tarafından tek yanlı belirlenmemesi ikisinin işbirliği ile belirlenmesinin uygun olduğu görüşündedirler. Öğretim üyeleri öğrencilerin tez konusu bulmakta zorlandıklarını belirtmişlerdir. Öğretim üyelerine göre, tez için yeterli kaynak bulmak zor değildir. Öğretim üyelerinin görüşlerine göre, öğrenciler tez yazma kurallarında %9,4 yeterli, %65,6 kısmen yeterli ve %21,9 yetersizdirler. Öğretim üyeleri, danışmanların tez çalışması döneminde öğrencilere yeterince zaman ayırdıkları görüşündedirler. Öğretim üyeleri tez jürilerinin yansız olduklarını belirtmişlerdir. Öğretim üyeleri, idari görevi olan öğretim üyelerinin tez danışmanlığı üstlenmemelidir maddesine %18,8 "katılmıyorum", %46,9 "kısmen katılıyorum" ve %25 "katılıyorum" şeklinde görüş bildirmişlerdir.

4.3.2- Öğretim üyelerinin mevcut programa ilişkin görüşleri

Tablo 16. Öğretim üyelerinin mevcut programın içeriğine ilişkin görüşleri

		Maddeler	Gözlemim yok		Katılmıyorum		Kısmen katılıyorum		Katılıyorum	
			F	%	F	%	F	%	F	%
MEVCUT PROGRAMIN İÇERİĞİ	1.	Ders içerikleri uzmanlık alanına hizmet edici niteliktedir.	1	3,1	1	3,1	7	21,9	23	71,9
	2.	Alanda nitelikli insan yetiştirmeye yönelik yeterli sayıda ders programda bulunmaktadır.	-	-	4	12,5	14	43,8	14	43,8
	4.	Yüksek lisans derslerinin içerikleri lisans derslerinin tekrarı şeklindedir.	-	-	15	46,9	15	46,9	2	6,3
	5.	Bazı derslerin kapsamını tamamen makale çevirileri oluşturmaktadır.	5	15,6	14	43,8	11	34,4	2	6,3
	7.	Yüksek lisans dersleri araştırmaya yönelik yapılmaktadır.	-	-	2	6,3	17	53,1	13	40,6
	14.	Derslerde önerilen kaynaklar yeterlidir.	1	3,1	1	3,1	12	37,5	18	56,3
	17.	Yüksek lisans dersleri daha çok teorik olarak işlenmektedir.	2	6,3	1	3,1	21	65,6	8	25,0
	20.	Farklı lisans alanlarından gelen öğrenciler için bilimsel hazırlık olmalıdır.	2	6,3	-	-	3	9,4	27	84,4
	25.	Yüksek lisans programlarında bir günde en fazla 2 farklı ders koyulmalıdır.	1	3,1	3	9,4	5	15,6	23	71,9

Tablo 16'ya göre öğretim üyelerinin %71,9'u ders içeriklerinin uzmanlık alanına hizmet edici nitelikte olduğu görüşündedirler. Öğretim üyelerinin %43,8'i alanda nitelikli insan yetiştirmeye yönelik yeterli sayıda dersin programda bulunduğu görüşünde iken %43,8 kısmen bu görüşe katılmakta ve %12,5'i bu görüşe katılmamaktadır. Öğretim üyeleri bazı derslerin

kapsamlarının tamamen makale çevirilerinden oluştuğu görüşüne %43,8 oranda katılmamakta ve %34,4 oranında kısmen katılmaktadır. Öğretim üyelerine göre yüksek lisans dersleri araştırmaya yönelik yapılmaktadır. Öğretim üyeleri, yüksek lisans dersleri daha çok teorik olarak işlenmektedir görüşüne %65,6 kısmen katılmaktadır. Öğretim üyelerine göre derslerde önerilen kaynaklar yeterlidir, farklı lisans alanlarından gelen öğrencilere bilimsel hazırlık okutulmalıdır ve yüksek lisans programlarında bir güne en fazla iki ders konulmalıdır.

Tablo 17. Öğretim üyelerin mevcut programın kazanımlarına ilişkin görüşleri

		Maddeler	Gözlemim yok		Katılmıyorum		Kısmen katılıyorum		Katılıyorum	
			F	%	F	%	F	%	F	%
MEVCUT PROGRAMIN HEDEFLERİ	3.	Derslerin hedefleri(kazanımlar), öğrenci ihtiyaçlarına uygundur.	1	3,1	1	3,1	14	43,8	16	50,0
	6.	Yüksek lisans derslerinde alanla ilgili gerekli yönlendirme yapılmamaktadır.	1	3,1	16	50,0	11	34,5	4	12,5
	8.	Derslerde yapılan araştırmalar kişiye yeterlilik duygusu kazandıracak niteliktedir.	1	3,1	1	3,1	13	40,6	17	53,1
	18.	Yüksek lisans dersleriyle duyuşsal özellikler yeterince geliştirilmektedir.	5	15,6	4	12,5	17	53,1	6	18,8

Tablo 17'de öğretim üyelerine göre derslerin kazanımları öğrenci ihtiyaçlarına uygundur ve alanla ilgili gerekli yönlendirme yapılmaktadır. Öğretim üyelerinin %53,1'i tamamen ve %40,6'sı kısmen derslerde yapılan araştırmaların öğrencilere yeterlilik duygusu kazandırdığı görüşüne katılmaktadırlar. Fakat yüksek lisans derslerinde duyuşsal özelliklerin yeterince geliştirilmesi görüşüne %12,5'i katılmamakta ve %53,1'i kısmen katılmaktadır.

Tablo 18. Öğretim üyelerinin mevcut programın eğitim durumlarına ilişkin görüşleri

		Maddeler	Gözlemim yok		Katılmıyorum		Kısmen katılıyorum		Katılıyorum	
			F	%	F	%	F	%	F	%
MEVCUT PROGRAMIN EĞİTİM DURUMLARI	10.	Derslerde kullanılan öğretim yöntem ve teknikleri derslerin hedeflerine uygundur.	4	12,5	2	6,3	10	31,3	16	50,0
	11.	Derslerde yeni gelişmeler yeterince takip edilmektedir.	2	6,3	1	3,1	13	40,6	16	50,0
	12.	Derslerde kullanılan öğretim yöntemleri çeşitlilik göstermektedir.	2	6,3	3	9,4	9	28,1	18	56,3
	13.	Dersle ilgili her türlü görüş sınıf ortamına getirilebilmektedir.	1	3,1	1	3,1	5	15,6	25	78,1
	16.	Grup çalışmalarına daha çok yer verilmelidir.	1	3,1	6	18,8	18	56,3	7	21,9
	19.	Yüksek lisans dersleri için ayrılan ders saatleri yeterlidir.	-	-	3	9,4	8	25,0	21	65,6

Tablo 18'e göre öğretim üyelerinin %50'si derslerde kullanılan öğretim yöntem ve tekniklerinin derslerin hedeflerine uygunluğu ve derslerde yeni gelişmelerin yeterince takip edildiği görüşlerine katılmaktadırlar. Öğretim üyelerine göre derslerde kullanılan yöntem ve teknikler çeşitlilik göstermekte ve sınıfa dersle ilgili her türlü görüş getirilebilmektedir. Öğretim üyelerinin %65,6'sı yüksek lisans dersleri için ayrılan ders saatlerinin yeterli olduğu görüşündedirler.

Tablo 19. Öğretim üyelerinin mevcut programın sınama durumlarına ilişkin görüşleri

		Maddeler	Gözlemim yok		Katılmıyorum		Kısmen katılıyorum		Katılıyorum	
			F	%	F	%	F	%	F	%
MEVCUT PROGRAMIN SINAMA DURUMLARI	9	Ders dönemi boyunca elde edilen bilgiler, kişinin tez çalışmasını yapabilmesi için yeterlidir.	1	3,1	4	12,5	16	50,0	11	34,4
	15	Derslerde yapılan araştırmaların çoğu zaman kaybıdır.	2	6,3	25	78,1	4	12,5	1	3,1
	21	Yüksek lisans derslerinde geleneksel ölçme teknikleri (yazılı, seçmeli test vb.) uygulamak gereksizdir.	1	3,1	5	15,6	15	46,9	11	34,4
	22	Yüksek lisans derslerinde objektif değerlendirmeler yapılmaktadır.	1	3,1	3	9,4	11	34,4	17	53,1
	23	Derslerde ki başarı değerlendirmesinde gerekli özen gösterilmemektedir.	3	9,4	15	46,9	10	31,3	4	12,5
	24	Derslerde verilen araştırma ödevlerinin incelenmesinde yeterince titiz davranılmamaktadır.	3	9,4	12	37,5	15	46,9	2	6,3
	26	Yüksek lisans derslerinde verilen ödevler ve araştırmalar özgündür.	1	3,1	3	9,4	18	56,3	10	31,3

Tablo 19'a göre ders dönemi boyunca elde edilen bilgilerin öğrencilerin tez çalışmalarını yapabilmeleri için yeterli olduğuna dair görüşe öğretim üyelerinin %34,4'ü katılmakta ve %50'si kısmen katılmaktadır. Öğretim üyelerine göre yüksek lisans derslerinde objektif değerlendirmeler yapılmakta ve derslerde ki başarı değerlendirmelerine gerekli özen gösterilmektedir. Öğretim üyelerinin %78,1'i derslerde yapılan araştırmaların zaman kaybı olmadığı görüşündedirler ve yüksek lisans derslerinde verilen ödevler ve araştırmaların özgün olduğu görüşüne %31,3'ü tamamen, %56,3'ü kısmen katılmaktadırlar.

4.4- Dördüncü alt probleme ilişkin bulgular

Yüksek lisans eğitimi veren öğretim üyelerinin akademik unvanlarına göre tez seçimi ve mevcut program ile ilgili görüşlerinde aşağıda ki maddeler için değişik görüşler bulunmuştur.

Tablo 20. Akademik unvanlarına göre öğretim üyelerinin tez-tez konusuna ilişkin görüşleri

Maddeler	Görüşler		Akademik Unvanlar		
			Yrd. Doç. Dr.	Doç. Dr.	Prof. Dr.
Tez konusu danışman tarafından belirlenmelidir.	Gözlemim yok	F	0	0	0
		%	0	0	0
	Katılmıyorum	F	9	4	0
	%		50,0	36,4	0
	Kısmen Katılıyorum	F	9	7	**3**
	%		50,0	63,6	**100,0**
	Katılıyorum	F	0	0	0
	%		0	0	0
Tez yazma kurallarında öğrenciler yeterlidir.	Gözlemim yok	F	1	0	0
		%	5,6	0	0
	Katılmıyorum	F	**5**	**2**	0
		%	**27,8**	**18,2**	0
	Kısmen Katılıyorum	F	**11**	**9**	**1**
		%	**61,1**	**81,9**	**33,3**
	Katılıyorum	F	1	0	**2**
		%	5,6	0	**66,7**

Tablo 20'ye göre akademik unvanı Prof. Dr. olan öğretim üyelerinin tamamı tez konusunun danış tarafından belirlenmesi görüşüne kısmen katılmaktadır. Doç. Dr. ve Yrd. Doç. Dr. unvanına sahip olan öğretim üyeleri ise bu görüşe büyük oranda katılmamaktadırlar. Öğrencilerin tez yazma kurallarında yeterli oldukları görüşüne Prof. Dr. olan öğretim üyelerinin %66,7'si katılmakta iken Doç. Dr. ve Yrd. Doç. Dr. olan öğretim üyeleri ise öğrenciler bu hususta yetersiz olduklarını düşünmektedirler.

Tablo 21. Akademik unvanlarına göre öğretim üyelerinin mevcut programın içeriğine ilişkin görüşleri

Maddeler	Görüşler		Akademik Unvanlar		
			Yrd. Doç. Dr.	Doç. Dr.	Prof. Dr.
Ders içerikleri uzmanlık alanına hizmet edici niteliktedir.	Gözlemim yok	F	1	0	0
		%	5,6	0	0
	Katılmıyorum	F	1	0	0
	%		5,6	0	0
	Kısmen Katılıyorum	F	4	3	0
	%		22,2	27,3	0
	Katılıyorum	F	**12**	**8**	**3**
	%		**66,7**	**72,7**	**100,0**
Alanda nitelikli insan yetiştirmeye yönelik yeterli sayıda ders programda bulunmaktadır.	Gözlemim yok	F	0	0	0
		%	0	0	0
	Katılmıyorum	F	3	1	0
		%	16,7	9,1	0
	Kısmen Katılıyorum	F	7	6	1
		%	38,9	54,5	33,3
	Katılıyorum	F	8	4	2
		%	44,4	36,4	66,7

Tablo 21'e göre ders içerikleri uzmanlık alana hizmet edici niteliktedir görüşüne Prof. Dr. olan öğretim üyeleri %100 katılmakta, Doç. Dr. olan öğretim üyeleri %72,7 katılmakta ve Yrd. Doç. Dr. olan öğretim üyeleri ise %66,7 katılmaktadırlar. Alanda nitelikli insan yetiştirmeye yönelik yeterli sayıda dersin programda yer aldığına dair görüşüne Prof. Dr. olan öğretim üyelerinin %66,7'si tamamen %33,3'ü kısmen katılmaktadır. Unvanı, Doç. Dr. ve Yrd. Doç. Dr. olan öğretim üyeleri bu konuda net bir görüş belirtememişlerdir.

Tablo 22. Akademik unvanlarına göre öğretim üyelerinin mevcut programın kazanımlarına ilişkin görüşleri

Maddeler	Görüşler		Akademik Unvanlar		
			Yrd. Doç. Dr.	Doç. Dr.	Prof. Dr.
Derslerin hedefleri (kazanımları), öğrenci ihtiyaçlarına uygundur.	Gözlemim yok	F	0	1	0
		%	0	9,1	0
	Katılmıyorum	F	1	0	0
		%	5,6	0	0
	Kısmen Katılıyorum	F	8	6	0
		%	44,4	54,5	0
	Katılıyorum	F	9	4	3
		%	50,0	36,4	100

Tablo 22'ye göre derslerin kazanımlarının öğrenci ihtiyaçlarına uygun olduğu görüşüne Prof. Dr. olan öğretim üyelerinin tamamı katılmakta, Doç. Dr. olan öğretim üyelerinin %36,4'ü katılmakta ve Yrd. Doç. Dr. olan öğretim üyelerinin %50'si katılmaktadır.

Tablo 23. Akademik unvanlarına göre öğretim üyelerinin mevcut programın eğitim durumlarına ilişkin görüşleri

Maddeler	Görüşler		Akademik Unvanlar		
			Yrd. Doç. Dr.	Doç. Dr.	Prof. Dr.
Derslerde kullanılan öğretim yöntem ve teknikleri çeşitlilik göstermektedir.	Gözlemim yok	F	1	1	0
		%	5,6	9,1	0
	Katılmıyorum	F	2	1	0
		%	11,1	9,1	0
	Kısmen Katılıyorum	F	6	3	0
		%	33,3	27,3	0
	Katılıyorum	F	9	6	**3**
		%	50,0	54,5	**100,0**
Yüksek lisans dersleri için ayrılan ders saatleri yeterlidir.	Gözlemim yok	F	0	0	0
		%	0	0	0
	Katılmıyorum	F	1	**2**	0
		%	5,6	**18,2**	0
	Kısmen Katılıyorum	F	4	**4**	0
		%	22,	**36,4**	0
	Katılıyorum	F	13	5	**3**
		%	72,2	45,5	**100**

Tablo 23'e göre derslerde kullanılan öğretim yöntem ve teknikleri çeşitlilik göstermektedir görüşüne Prof. Dr. olan öğretim üyelerinin tamamı, Doç. Dr. olan öğretim üyelerinin %54,5'i ve Yrd. Doç. Dr. olan öğretim üyelerinin %50'si katılmaktadır. Yüksek lisans dersleri için ayrılan ders saatlerinin yeterli olduğu görüşüne Prof. Dr. olan öğretim üyelerinin tamamı, Doç. Dr. olan öğretim üyelerinin %45,5'i ve Yrd. Doç. Dr. olan öğretim üyelerinin %72,2'si katılmaktadır. Tablo 23'ye bakıldığında Doç. Dr. olan öğretim üyelerinin ders saatlerini yetersiz buldukları söylenebilir.

Öğretim üyelerinin akademik unvanlarına göre mevcut programın sınama durumlarına ilişkin görüşlerinde değişim görülmemiştir.

4.5- Beşinci alt probleme ilişkin bulgular

Yüksek lisans eğitimi veren öğretim üyelerinin görev yaptıkları bilim dallarına göre tez seçimi ve mevcut program ile ilgili görüşlerinde aşağıda ki maddeler için değişik görüşler bulunmuştur.

Tablo 24. Bilim dallarına göre öğretim üyelerinin tez-tez konusuna ilişkin görüşleri

Maddeler	Görüşler		Bilim dalları						
			EPÖ	**EYTP**	**RPD**	**Fen Eğitimi**	**Sosyal Bilgiler**	**Türkçe Eğitimi**	**Yabancı Diller**
Tez konusu danışman tarafından belirlenmelidir.	Gözlemim yok	F	0	0	0	0	0	0	0
		%	0	0	0	0	0	0	0
	Katılmıyorum	F	**3**	**3**	**2**	1	1	1	**2**
		%	**60,0**	**100,0**	**66,7**	12,5	14,3	33,7	**66,7**
	Kısmen Katılıyorum	F	2	0	1	**7**	**6**	**2**	1
		%	40,0	0	33,3	**87,5**	**85,7**	**66,7**	33,3
	Katılıyorum	F	0	0	0	0	0	0	0
		%	0	0	0	0	0	0	0
İdari görevi olan öğretim üyeleri tez danışmanlığı üstlenmemelidir.	Gözlemim yok	F	0	0	0	3	0	0	0
		%	0	0	0	37,5	0	0	0
	Katılmıyorum	F	1	0	1	0	1	**2**	1
		%	20,0	0	33,3	0	14,3	**66,7**	33,3
	Kısmen Katılıyorum	F	2	2	1	4	3	1	2
		%	40,0	66,7	33,3	50,1	42,9	33,3	66,7
	Katılıyorum	F	2	1	1	1	3	**0**	**0**
		%	40,0	33,4	33,3	12,5	42,9	**0**	**0**

Tablo 24'e göre tez konusu danışman tarafından belirlenmelidir görüşüne EPÖ bilim dalı öğretim üyeleri %60 katılmıyorum, EYTP bilim dalı öğretim üyeleri %100 katılmıyorum, RPD bilim dalı öğretim üyeleri %66,7 katılmıyorum, fen bilgisi bilim dalı öğretim üyeleri %87,5 kısmen katılıyorum, sosyal bilgiler bilim dalı öğretim üyeleri %85,7 kısmen katılıyorum, Türkçe eğitimi bilim dalı öğretim üyeleri %66,7 kısmen katılıyorum ve yabancı diller bilim dalı öğretim üyeleri %66,7 katılmıyorum şeklinde görüş belirtmişlerdir. İdari görevi olan öğretim üyeleri tez danışmanlığı üstlenmemelidir görüşüne Türkçe eğitimi bilim dalı ve yabancı diller bilim dalı öğretim üyelerinden kimse katılmamıştır. Türkçe bilim dalı öğretim üyeleri bu görüşe %66,7 katılmıyorum görüşünü belirtmişlerdir.

Tablo 25. Bilim dallarına göre öğretim üyelerinin mevcut programın içeriğine ilişkin görüşleri

Maddeler	Görüşler		Bilim dalları						
			EPÖ	**EYTP**	**RPD**	**Fen Eğitimi**	**Sosyal Bilgiler**	**Türkçe Eğitimi**	**Yabancı Diller**
Ders içerikleri uzmanlık alana hizmet edici niteliktedir.	Gözlemim yok	F	0	0	0	0	0	0	1
		%	0	0	0	0	0	0	33,3
	Katılmıyorum	F	**1**	0	0	0	0	0	0
		%	**20,0**	0	0	0	0	0	0
	Kısmen Katılıyorum	F	**3**	0	0	3	0	1	0
		%	**60,0**	0	0	37,5	0	33,3	0
	Katılıyorum	F	1	**3**	**3**	**5**	**7**	**2**	**2**
		%	20,0	**100,0**	**100,0**	**62,5**	**100,0**	**66,7**	**66,7**
Alanda nitelikli insan yetiştirmeye yönelik yeterli sayıda ders programda bulunmaktadır.	Gözlemim yok	F	0	0	0	0	0	0	0
		%	0	0	0	0	0	0	0
	Katılmıyorum	F	**2**	0	0	1	1	0	0
		%	**40,0**	0	0	12,5	14,3	0	0
	Kısmen Katılıyorum	F	**3**	0	3	4	2	2	0
		%	**60,0**	0	100,0	50,0	28,6	67,1	0
	Katılıyorum	F	0	**3**	0	3	4	1	**3**
		%	0	**100,0**	0	37,5	57,1	33,3	**100,0**

Tablo 25'e göre ders içerikleri uzmanlık alan hizmet edici niteliktedir görüşüşüne EPÖ bilim dalı öğretim üyeleri %20 katılmıyorum ve %60 kısmen katılıyorum, fen bilgisi eğitimi bilim dalı öğretim üyeleri %37,5 kısmen katılıyorum ve %62,5 katılıyorum, Türkçe eğitimi bilim dalı öğretim üyeleri %33,3 kısmen katılıyorum ve %66,7 katılıyorum görüşlerini belirtmişlerdir. EYTP, RPD ve sosyal bilgiler bilim dalları öğretim üyeleri %100 ders içeriklerinin uzmanlık alana hizmet edici nitelikte olduğu görüşündedirler. Alanda nitelikli insan yetiştirmeye yönelik yeterli sayıda ders program yer almaktadır görüşüne EPÖ bilim dalı öğretim üyeleri %40 katılmıyorum ve %60 kısmen katılıyorum, RPD bilim dalı öğretim üyeleri %100 kısmen katılıyorum, EYTP ve yabancı diller bilim dalları öğretim üyeleri ise %100 katılıyorum görüşlerini belirtmişlerdir.

Tablo 26. Bilim dallarına göre öğretim üyelerinin mevcut programın kazanımlarına ilişkin görüşleri

Maddeler	Görüşler		Bilim dalları						
			EPÖ	**EYTP**	**RPD**	**Fen Eğitimi**	**Sosyal Bilgiler**	**Türkçe Eğitimi**	**Yabancı Diller**
Derslerin hedefleri (kazanımları), öğrenci ihtiyaçlarına uygundur.	Gözlemim yok	F	1	0	0	0	0	0	1
		%	20,0	0	0	0	0	0	33,3
	Katılmıyorum	F	1	0	0	0	0	0	0
		%	20,0	0	0	0	0	0	0
	Kısmen Katılıyorum	F	**3**	1	2	3	3	1	1
		%	**60,0**	33,3	67,7	37,5	42,9	33,3	33,3
	Katılıyorum	F	**0**	**2**	1	5	**4**	**2**	**2**
		%	**0**	**66,7**	33,3	62,5	**57,1**	**66,7**	**66,7**
Derslerde yapılan araştırmalar kişiye yeterlilik duygusu kazandıracak niteliktedir.	Gözlemim yok	F	1	0	0	0	0	0	0
		%	20,0	0	0	0	0	0	0
	Katılmıyorum	F	1	0	0	0	0	0	0
		%	20,0	0	0	0	0	0	0
	Kısmen Katılıyorum	F	1	0	0	6	4	2	0
		%	20,0	0	0	75,0	57,1	66,7	0
	Katılıyorum	F	2	**3**	**3**	2	3	1	**3**
		%	40,0	**100,0**	**100,0**	25,0	42,9	33,3	**100,0**

Tablo 26'ya göre derslerin kazanımlarına öğrenci ihtiyaçlarına uygundur görüşüne EPÖ bilim dalı öğretim üyeleri katılmamıştır. Derslerde yapılan araştırmalar kişiye yeterlilik duygusu kazandıracak niteliktedir görüşüne EYTP, RPD ve yabancı diller bilim dalları öğretim üyeleri %100 katılmıştır.

Tablo 27. Bilim dallarına göre öğretim üyelerinin mevcut programın eğitim durumlarına ilişkin görüşleri

Maddeler	Görüşler		Bilim dalları						
			EPÖ	EYTP	RPD	Fen Eğitimi	Sosyal Bilgiler	Türkçe Eğitimi	Yabancı Diller
Derslerde kullanılan öğretim yöntem ve teknikleri çeşitlilik göstermek-tedir.	Gözlemim yok	F	1	0	0	0	1	0	0
		%	20,0	0	0	0	14,3	0	0
	Katılmıyorum	F	1	0	0	1	1	0	0
		%	20,0	0	0	12,5	14,3	0	0
	Kısmen Katılıyorum	F	2	2	0	2	1	1	1
		%	40,0	66,7	0	25,0	14,3	33,3	33,3
	Katılıyorum	F	1	1	**3**	6	4	2	2
		%	20,0	33,3	**100,0**	62,5	57,1	66,7	66,7
Yüksek lisans dersleri için ayrılan ders saatleri yeterlidir.	Gözlemim yok	F	0	0	0	0	0	0	0
		%	0	0	0	0	0	0	0
	Katılmıyorum	F	**2**	0	0	0	1	0	0
		%	**40,0**	0	0	0	14,3	0	0
	Kısmen Katılıyorum	F	2	1	1	0	1	2	1
		%	40,0	33,3	33,3	0	14,3	66,7	33,3
	Katılıyorum	F	1	2	2	8	5	1	2
		%	20,0	66,7	66,7	100,0	71,4	33,3	66,7

Tablo 27'ya göre derslerde kullanılan öğretim yöntem ve teknikleri çeşitlilik göstermektedir görüşüne RPD bilim dalı öğretim üyeleri %100 katılıyorum görüşü belirtmişlerdir fakat diğer bilim dallarında ki öğretim üyeleri bu konuda net bir görüş belirtememişlerdir. Yüksek lisans dersleri için ayrılan ders saatleri yeterlidir görüşüne EPÖ bilim dalında ki öğretim üyelerinin %40'ı katılmamıştır.

Tablo 28. Bilim dallarına göre öğretim üyelerinin mevcut programın sınama durumlarına ilişkin görüşleri

Maddeler	Görüşler		Bilim dalları						
			EPÖ	EYTP	RPD	Fen Eğitimi	Sosyal Bilgiler	Türkçe Eğitimi	Yabancı Diller
Yüksek lisans derslerinde geleneksel ölçme teknikleri uygulamak gereksizdir.	Gözlemim yok	F	0	0	1	0	0	0	0
		%	0	0	33,3	0	0	0	0
	Katılmıyorum	F	2	1	0	1	0	1	0
		%	40,0	33,3	0	12,5	0	33,3	0
	Kısmen Katılıyorum	F	1	2	1	5	5	1	0
		%	20,0	66,7	33,3	62,5	71,4	33,3	0
	Katılıyorum	F	2	**0**	1	2	2	1	**3**
		%	40,0	**0**	33,3	25,0	28,6	33,3	**100,0**
Derslerde ki başarı değerlen-dirmesinde gerekli özen gösterilme-mektedir.	Gözlemim yok	F	0	0	1	1	1	0	0
		%	0	0	33,3	12,5	14,3	0	0
	Katılmıyorum	F	0	2	2	3	4	2	2
		%	0	66,7	66,7	37,5	57,1	66,7	66,7
	Kısmen Katılıyorum	F	2	1	0	3	2	1	1
		%	40,0	33,3	0	37,5	28,6	33,3	33,3
	Katılıyorum	F	3	0	0	1	0	0	0
		%	60,0	0	0	12,5	0	0	0

Tablo 28'e göre yüksek lisans derslerinde geleneksel ölçme teknikleri uygulamak gereksizdir görüşüne EYTP bilim dalı öğretim üyeleri %0 katılıyorum ve yabancı diller bilim dalı öğretim üyeleri %100 katılıyorum görüşlerini belirtmişlerdir. Derslerde ki başarı değerlendirmesinde gerekli özen gösterilmemektedir görüşüne EPÖ bilim dalı öğretim üyeleri %60 katılıyorum görüşünü belirtmişlerdir.

5. Tartışma ve Sonuçlar

Bu araştırmada öğrencilerin görüşlerinden elde edilen bulgulara göre yüksek lisans eğitimi veren öğretim üyelerinin güçlü bireysel özelliklere sahip oldukları söylenebilir. Öğretim üyelerinin hoşgörülü olduğu, mesleklerini severek yaptıkları ve çevreleriyle sosyal ilişkilerinde yeterli oldukları görülmektedir. Öğretim elemanlarının, öğrencilerin duyuşsal karakteristik özelliklerini dikkate almaları onlara etkili iletişim kurabilmelerin öğrencilerin başarılarında etkilidir (Gömleksiz & Kan, 2012). Fakat öğretim üyelerinin eleştiriye açık olmaları ve güçlü bir empati becerisine sahip olmaları hususlarında öğrencilerin kesin görüşler belirtememeleri bu hususlarda zihinlerinin karışık olduğunu gösterebilir. Öğretim üyelerinin alan bilgisi yeterlilikleri açısından yeterli donanıma sahip oldukları, alanlarında ki yenilikleri takip ettikleri ve derslerinde güncel kaynaklar kullandıkları söylenebilir. Özaydınlık, Kabaran, Göçen ve Altıntaş (2014), öğretim elamanlarında bulunan öğretmen nitelikleri çalışmalarında öğretim elemanlarının alan bilgisi yeterliklerinin iyi düzeyde olduğunu belirtmişlerdir. Öğretim üyelerinin meslek bilgisi yeterlilikleri açısından da yeterli olduğu görülmektedir. Alyılmaz (2010), Türkçe eğitim alanında lisansüstü eğitim veren bölümlerde ders veren öğretim üyelerinin genelde alan dışından doktoralı olmaları nedeniyle niteliğin düştüğünü bu sebeple alanında uzman kişilerce lisansüstü derslerinin verilmesinin gerekliliğini vurgulamıştır.

Öğrencilerin bilim dalları değişkeni açısından görüşleri incelendiğinde EYTPE ve yabancı diller bilim dallarında görev yapan öğretim üyelerinin eleştiriye açık oldukları ve güçlü bir empati becerilerine sahip oldukları söylenebilir.

Öğrenciler, danışman seçimlerinin kendileri tarafından yapılması gerektiğini düşünmektedirler. Öğrencilerin yarısı danışmanların kendilerine yeterince zaman ayırdığını belirtmişlerdir fakat diğer yarısının bu hususta memnun olmadığı söylenebilir. Ayrıca öğrenciler öğretim üyelerinin üçten fazla danışmanlık üstlenmemeleri gerektiğini düşünmektedirler. Karaman ve Bakırcı (2010) tarafından yapılan çalışmada da öğretim üyelerinin lisans düzeyinde haftalık ders yüklerinin çok fazla olması, tez danışmanlığı yapan öğretim üyelerine düşen fazla öğrenci sayısı ve öğrenciye yeterli zaman ayıramaması, tez danışmanlığına atamada nitelikli öğretim üyesi koşulu aranmaması gibi etkenler lisansüstü eğitimin kalitesi düşürmektedir sonucu elde edilmiştir.

Öğrencilerin görüşlerine göre, tez konularını bulmakta zorlandıkları ve tez konularının belirlenmesinde danışmanlarıyla birlikte hareket etmeyi seçtikleri söylenebilir. Tez yazma kurallarında ise öğrencilerin kendilerini yeterli bulmadığı görülmektedir. Öğrencilere göre idari görevi olan öğretim üyelerinin tez danışmanlığı üstlenmemesi gerektiği düşünülebilir. Karakütük (1990) tarafından yapılan çalışmada, öğretim üyeleri üniversitelerde yapılan araştırmaları nicelik ve nitelik yönünden toplumun sorunlarına çözüm getirici nitelikte bulmamaktadırlar. Bunun en önemli sebeplerinden birisi ise tez danışmanlığı yapan öğretim üyelerine düşen öğrenci sayısının fazlalığıdır. Karaman ve Bakırcı (2010) tarafından yapılan çalışmada ise lisansüstü eğitimde yapılan tezlerin bilime yenilik getirmediği, birbirlerini yenilemekten öteye gitmediği, aynı alanlarda birden fazla benzer tezlerin yapıldığı görülmekte bu da lisansüstü eğitim kalitesini düşürmektedir sonucu elde edilmiştir.

Mevcut programın içerik boyutunun öğrenci görüşlerine göre genel olarak uygun olduğu söylenebilir. Fakat öğrencilerin bilim dallarına göre EPÖ bilim dalı öğrencileri ders içeriklerinin

tam anlamıyla uzmanlık alana hizmet edici nitelikte olduğunu düşünmemektedirler. Ayrıca öğrencilerin görüşlerinden yüksek lisans ders içeriklerinin bir kısmının lisans derslerinin içeriklerinin tekrarı gibi olduğu anlaşılmaktadır. Öğrenciler alanda nitelikli insan yetiştirmeye yönelik yeterli sayıda dersin programda yer aldığı görüşüne büyük oranda katılsa da yüksek lisans programlarına nitelikli insan yetiştirmeye yönelik derslerin eklenmesi gerektiği söylenebilir. Farklı lisans alanlarından gelen öğrencilere bilimsel hazırlık okutulması gerektiği görülmektedir. Öğrenciler yüksek lisans programlarında bir günde en fazla iki farklı ders koyulması gerektiğini düşünmektedirler. Bu durumun yüksek lisans yapan öğrencilerin farklı kurumlarda çalışıyor olması ve kurumlarından haftada sadece 1-2 gün izin alabilmeleri sebebiyle, yüksek lisans derslerinin 1-2 güne sıkıştırılması ile ortaya çıktığını söyleyebiliriz.

Öğrencilerin, derslerin kazanımlarının öğrenci ihtiyaçlarına uygunluğu için belirttikleri görüşleri sonucunda yüksek lisans programlarının hedeflerin baştan gözden geçirilmesi sonucu ortaya çıkabilir. EYTPE ve yabancı diller bilim dallarında ki öğrencilere göre derslerin hedefleri ihtiyaçlara uygun bulunmaktadır fakat EPÖ, Türkçe eğitimi ve fen bilgisi eğitim bilim dallarında kazanımların tekrar gözden geçirilmesi gerektiğini söyleyebiliriz. Öğrencilerden elde edilen bulgulara göre dersler alanla ilgili gerekli yönlendirmenin yapıldı fakat derslerde duyuşsal özelliklerin yeterince geliştirilemediği ortaya çıkmaktadır. Duyuşsal özellikler yabancı diller bilim dalında ki öğrencilere göre yeterince geliştirilmektedir fakat özellikle fen bilgisi eğitimi bilim dalında duyuşsal özelliklerin geliştirilmesine yönelik çalışmalar yapılması gereği ortaya çıkmaktadır.

Öğrencilerin belirttikleri görüşler doğrultusunda öğrencilerin eğitim durumlarına ilişkin daha olumlu görüşleri ortaya çıkmaktadır. Öğrencilerin görüşlerine göre, derslerde kullanılan öğretim yöntemlerinin çeşitlilik gösterdiği ve hedeflere uygun olduğu söylenebilir. Fakat öğrencilerin bilim dallarına göre belirttikleri görüşlerine bakıldığında ise EYTPE ve yabancı diller bilim dallarında bu hususlar olum yönde iken fen bilgisi eğitimi ve EPÖ bilim dallarından olumsuz olduğunu söyleyebiliriz. Genel bakışta yüksek lisans dersleri için ayrılan zamanın yeterli olduğunu görülmektedir fakat EPÖ bilim dalında ki öğrencilere göre ders saatleri yetersiz kalabilmektedir.

Öğrenci görüşlerine göre, programların sınama durumları boyutunda yüksek lisans derslerinde geleneksel ölçme tekniklerinin uygulanmasının gereksiz olduğu söylenebilir. Bu bulguya göre yüksek lisans programlarında süreç temelli ölçme tekniklerinin kullanılması gerektiği söylenebilir. Öğretim üyelerinin değerlendirmelerde objektif ve titiz davrandıkları görülmektedir. Fakat EPÖ ve sosyal bilgiler eğitimi bilim dallarında ki öğrencilere göre derslerde verilen araştırma ödevlerinin incelenmesinde titiz davranılmadığını söyleyebiliriz. Öğrenci görüşlerinden, yüksek lisans programlarında alınan eğitimin tez yazmada öğrencileri belli bir yeterliliğe ulaştıramaması konusunda baskın bir görüş ortaya çıkmaktadır.

Öğretim üyelerinin görüşlerinden elde edilen bulgulara göre öğretim üyeleri ile öğrencilerin tez konularının belirlemesinde öğrencilerle aynı görüşte oldukları ve öğretim üyelerine göre de öğrencilerin tez konusu bulmakta zorlandıkları söylenebilir. Akademik unvanlara göre Prof. Dr. olan öğretim üyelerinin diğer öğretim üyelerine göre tez konularının danışman tarafından belirlenmesine daha olumlu baktıkları söylenebilir. Ayrıca Prof. Dr. unvanına sahip olan öğretim üyelerinin öğrencilerin tez yazmada yeterli olduğunu düşündükleri ortaya çıkmaktadır. Bilim dallarına göre EYTPE bilim dalında görev yapan öğretim üyelerinin tamamının tezin öğrenci tarafından belirlenmesini düşündüğü söylenebilir.

Öğretim üyelerine göre ders içeriklerinin uzmanlık alanına hizmet edici nitelikte olduğu görülmektedir ve alanda nitelikli insan yetiştirmeye yönelik yeterli ders sayısının programda yer aldığı söylenebilir. Öğretim elemanların bu görüşleri öğrencilerin görüşleri ile benzerlik göstermektedir. Akademik unvanlara göre Prof. Dr. olan öğretim üyeleri bu hususlara daha olumlu

bakmaktadır. EYTPE, RPD sosyal bilgiler eğitimi bilim dallarında öğretim üyelerinin tamamının bu hususlarda ki görüşlerinde olumlu görüş belirttiği görülmektedir. EPÖ bilim dalı öğretim üyeleri ise bu hususlarda olumsuz düşünmektedirler ve bu görüşleri EPÖ bilim dalında ki öğrencilerin görüşleri ile benzerdir. Bu bulgulara göre EPÖ bilim dalında verilen yüksek lisans programlarının içeriklerinin baştan düzenlenmesi gerektiği söylenebilir. Öğretim üyelerine göre farklı lisans alanlarından gelen öğrencilere bilimsel hazırlık okutulması gerektiği görülmektedir. Öğretim üyeleri yüksek lisans programlarında bir günde en fazla iki farklı ders koyulması gerektiğini düşünmektedirler. Bu görüşleri de öğrencilerin görüşleri ile benzerdir diyebiliriz.

Öğretim üyelerine göre derslerinin kazanımlarının öğrencilerin ihtiyaçlarına uygun olduğu ve alanda gerekli yönlendirmenin yapıldığı görülmektedir. Akademik unvana göre Prof. Dr. olan öğretim üyelerinin derslerin kazanımlarının uygunluğuna tamamen katıldığı görülmektedir. EPÖ bilim dalı öğretim üyeleri derslerin kazanımlarının uygun olmadığı görüşündedirler. Bu bulgu öğrencilerin görüşleri ile benzer durumdadır. Bu bulguya göre EPÖ bilim dalı yüksek lisans programlarının kazanım boyutlarının tekrar gözden geçirilmesi gereği ortaya çıkmaktadır.

Öğretim üyelerinin belirttikleri görüşler doğrultusunda eğitim durumlarına ilişkin daha olumlu görüşler ortaya çıkmaktadır. Öğretim üyelerinin görüşlerine göre, derslerde kullanılan öğretim yöntemlerinin çeşitlilik gösterdiği ve hedeflere uygun olduğu söylenebilir. Dersle ilgili her türlü görüşünün sınıf ortamına getirilebildiği söylenebilir. Öğretim üyelerinin görüşlerinden elde edilen bulguların öğrencilerin görüşlerinden elde edilen bulgularla benzerlik gösterdiği görülmektedir. Yüksek lisans programlarının eğitim durumları boyutuna ait görüşlerde akademik unvanı Prof. Dr. olan öğretim üyelerinin daha olumlu görüş belirttikleri söylenebilir. EPÖ bilim dalında ki öğretim üyelerinin ise kısmen derslerde kullanılan öğretim yöntem ve tekniklerin hedeflere uygun olmadığı görüşünde olduğu ortaya çıkmaktadır.

Yüksek lisans programlarının sınama boyutu için öğretim üyeleri süreç temelli ölçme tekniklerinin kullanılması yönünde görüş belirtmişlerdir. Öğretim üyelerine göre yüksek lisans derslerinde objektif değerlendirmeler yapılmaktadır ve değerlendirmelere özen gösterilmektedir. Bu bulgular da öğrenci görüşleri ile benzerdir. Akademik unvanlara göre öğretim üyelerinin mevcut programın sınama durumlarına ilişkin görüşleri arasında bir değişiklik olmadığı söylenebilir. EYTP bilim dalı öğretim üyeleri geleneksel ölçme tekniklerinin kullanılmasının gereksiz olduğu görüşüne kısmen katılmış ve yabancı diller bilim dalı öğretim üyelerinin tamamı geleneksel ölçme tekniklerinin yüksek lisans programlarında yapılacak değerlendirmeler için gereksiz olduğu belirtmişlerdir.

6. Öneriler

1- Bu çalışmadan elde edilen bulgulara ve sonuçlara bakıldığında yüksek lisans programlarının içerik ve kazanım boyutlarının gözden geçirilmesi gereklidir.

2- Eğitim programları ve öğretim bilim dalı yüksek lisans programlarının kazanım, içerik, eğitim durumları ve sınama durumları boyutlarının program geliştirme ilkelerine göre baştan düzenlenmesinin gerektiği düşünülmektedir.

3- Danışmanlık görevi üstlenen öğretim üyelerinin öğrencilere daha fazla zaman ayırabilmeleri için az sayıda danışmanlık üstlenmeleri ve lisans programlarında ki ders saatlerinin azaltılmalıdır.

4. Öğrencilerin tez konuları bulmakta zorlanmamaları ve tez yazım kurallarında yeterli olabilmeleri için programlarda gerekli düzenlemelerin yapılması gereklidir.

5. Yüksek lisans dersleri için ayrılan ders saatleri yeterli olacak şekilde baştan düzenlemelidir.

7. Not

Bu çalışma, İstanbul Üniversitesi'nde 2. Avrasya Eğitim Araştırmaları Kongresi'nde sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

KAYNAKÇA

ALHAS, A. (2003), Lisansüstü Eğitim Yapmakta Olan Milli Eğitim Bakanlığı Öğretmenlerinin Lisansüstü Eğitime Bakış Açıları (Ankara İli Örneği), *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

ALYILMAZ, C. (2010). Türkçe Öğretiminin Sorunları/Problems of Turkish Teaching. *TURKISH STUDIES- International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic,Volume 5/3*, http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.1629, p. 728-749.

ÇAKAR, Öner(1997). *Bilim insanı yetiştirme: Lisansüstü eğitim ve sorunları –Fen Bilimleri alanında. (s.65-76).* Türkiye Bilimler Akademisi bilimsel toplantı serileri 7: Bilim insanı yetiştirme: Lisansüstü eğitim. Ankara

GÖMLEKSİZ, M., & KAN, A. Ü. (2012). Eğitimde Duyuşsal Boyut Ve Duyuşsal Öğrenme/ Affective Dimension in Education and Affective Learning. *TURKISH STUDIES- International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic,Volume 7/1*, http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.3127 , p. 1159-1177.

GÜVEN, İ, ve TUNÇ, B. (2007). Lisansüstü Öğrencilerinin Akademik Sorunları (Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Örneği), *Millî Eğitim, 173 : 157-172.*

KARAKÜTÜK, K. (1990). Türkiye'de Lisansüstü Öğretim Sorunları ve Çözüm Önerileri, *Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi. Cilt:22, Sayı:1.*

KARAKÜTÜK, K. (2009). *Lisansüstü öğretim sistemleri*. Ankara: Pegem Akademi Yayını.

KARAMAN, S. & Bakırcı, F. (2010). Türkiye'de Lisansüstü Eğitim: Sorunlar ve Çözüm Önerileri, *Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi, 2 : 94-114.*

KARASAR, N.(2006). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Ankara: Nobel yayın Dağıtım.

ÖZAYDINLIK, K., KABARAN, H., GÖÇEN, G. Ve ALTINTAŞ, S. (2014). Öğretmen Adaylarının Öğretim Elemanlarından Bulunan Öğretmenlik niteliklerine İlişkin Algıları/ The Perceptions of Pre-Service Teachers about Teaching Qualities of Their Instructors. *TURKISH STUDIES- International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic,Volume 9/8,* http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.7125 , p. 697-710.

VARIŞ, F.(1972). *Türkiye'de Lisansüstü Eğitim*. Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Yayınları.

YÖK, YÖK Kanunu Mad. 2, Mad.3, 2547 Resmi Gazete, Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliği, Ankara.

Citation Information/Kaynakça Bilgisi

ALTINTAŞ, S., GÖRGEN, İ., Eğitim Bilimleri ve Öğretmen Yetiştirme Alanlarında Yüksek Lisans Programlarının İncelenmesi (Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Örneği), ***Turkish Studies*** *- International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic* Volume 10/3 Winter 2015, p. 51-78, ISSN: 1308-2140, www.turkishstudies.net, DOI Number: http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.7828, ANKARA-TURKEY